

SLOVÉNEC,

listi

za podučenje naroda.

- Cena za celo leto po pošti 2 gold. 20 kr.; za pol leta 1 gold. 10 kr.; brez pošte za celo leto 1 gold. 40 kr.; za pol leta 50 kr.,

za ene kvatre 30 kr. Posamesni listi po 3 kraje. Naročila prejemaajo vse c. k. pošte, v Ljubljani pa založnik.

V ponedeljik 19. Listopada 1849.

Premišljevanje.

(Dalje.)

Ako si tedej, moj bravec prepričan, de je en Bog, kateri je vse stvaril, kateri vse ohrani in vlada, oberni svoj pogled nekoliko po dolgo-široki naravi, in boš vidil tudi, kakošne lastnosti de on ima; in akoravno ne boš mogel zapopasti, kaj de je on, boš vunder spoznal nekatere njegovih lastnost. Epitet, sloveči in imenitni modroslovec, vprašan od njegovih učencov: Kaj je Bog? Jim kratko pa modro odgovori in reče: Ako bi bilo v moji moči, vam dopovedati in razložiti, kaj je Bog, bi Bog ne bil več Bog, temuč jez bi bil Bog in njemu enak. Gospod, veliki mojster višave, sam bi bil v stanu nam to dopovedati, ako bi bili mi v stanu in v moči zastopiti in razumiti; pa tudi on nam ne more tega povedati, ker bi mi njegove brezkončnosti zapopasti ne mogli. In sveti Ambrož pravi, de mi Boga žalimo, ako premišljujemo njega veličastvo, njega vsigamogočnost, njega brezkončnost, in kolikor mi Boga častimo in hvalimo, če ga naprej postavimo vsim drugim rečem, če ga najdemo večiga, močnejšiga, imenitnišiga in slovečiga od vsih družih stvari; toliko ga razžalimo, ako ga prillčimo z družimi nevečnimi, brezmočnimi, nemogočnimi stvarmi, ktere le od njega bitje imajo.

Ako ne moremo tedej spoznati in častiti Boga toliko, kakor bi ga imeli in kolikor nam je nemogoče. Hvalimo ga saj, kolikor naše moči dopustijo, kolikor naš um zapopade in razume. V stari zavezi je že prerok David rekel, de akoravno ne zastopi vsiga svetiga pisma, akoravno ne razume skrivniga razodenja, se hoče vunder truditi, kolikor je mogoče, Boga iz njegovih del in iz vladanja sveta spoznati.

Mojzes je v Arabski pušavi s svojo palico po terdi skali vdaril in poglej, iz terde skale nar bolj čista, hladna in zdrava voda priteče, in več kot milion številna množica se drenja k temu čudežu, ne toliko za ugasniti gorečo žejo, kakor se prepričat s svojimi očmi. Bog je pa iz nič, ko bi trenil, vse kar je, naredil, nebo z jezerostevilnimi zvezdami, zemljo napolnjeno z zeliši in drevesi, hribe in goré z rúdo in kamnjem, loge in gojzde z živalimi in derečimi zverinami. Ako bi jez rekel, de je bilo sonce preden ga je Bog tako svitlo in veliko naredil in v zraku brez

podpore in vezi vterdil, en prah, en pesik bi se vam čudno zdelo, pa koliko bolj čudnejši je to, kaj iz nič narediti, brez vse materije, brez vse priprave, brez orodja, brez vsiga, samo po svoji misli, in poglej vse to je bilo storjeno v enim hipu; nič ni bilo in — vse je bilo; on je rekel in vse stvari so bile narejene; on je migul in so bile stvarjene. Merzla, gosta in globoka temota je pokrivala zemljo v globocih breznihi, kjer je voda strašne valove podila, in um mešljivo šumela in bučala; ali Bog je izustil mogočno besedo, ktera predere temote in vstavi in vtihne valove, in luč se razlije čez pred še neznane in pokopane stvari.

Bog zdaj zapoved da ognjenim oblicam na nebu, pokaže jim poti in krožke, kod naj se krožijo in vertijo okoli; in sonce je zložil iz luč neznanih, in žarke je zdaljšal do merzle zemlje. Kadar je oblake in megle na vikši privezal, kadar je vodo od zemlje razločil, kadar vklenil je moči morja, kadar pokazal je teke potokam, kadar oživil je izvirke iz hribov, se na zemljo oberne in razširi planjave in zdaljša širjave; po travnikih dolzih se vidijo zeleneti trave, po senošetih in mlakah pa rožice mnogotere boje in sladkiga hlapa cvetejo; in gorki vetrovi so na tihočih perutnicah se zibali nad lepo pa prazno naravo, in kadar je Bog po goricah in hribih sadeže in drevesa zasadil, kadar je loge vkoreninil, je bila prva vesela in zlata pomlad, in vse je bilo lepo, vse ravnolično in modro storjeno, vse je bilo en paradiz, vse veselje vse je Bog po svoji volji vidil. Peti dan je hotel on, da se zrak in zemlja, potoki in morje napolnijo; z živimi stvarmi, in tako je bilo.

Slavčik je jel veselo in okroglo peti in letati od drevesa do drevesa, kos je žvižgal pred neznane melodije, zdaj na hoji, zdaj na hrastu, in gerlice so na lipi sveto pele in eno drugo poljubile. Na zemlji je oroslon povzdignil glavo in tulit začel, in slon je častito se prehajal in konj veselo razgetajoč se je združil s tiho bleketajočo ovčico; ribe pa, ali so sončni sij gledale, ali pa so preiskale černe in temne globočine mokriga morja. Ali še ni bilo pametne in umne stvari na svetu, Bog tedaj je naredil eno truplo iz persti in dihne življenje vanj, in poglej — kri se pomika in teče po žilah, in človek je stvarjen in živ je postal. Tu je modrost mu sijala iz visokiga čela, tu lesketala se čednost iz oči, pa tudi v sercu je strast oživela, ljubezen goreča začela tleti, in zemlja, družino imeti se v sercu rodi.

Tudi to je Bog še storil; kronat svoje delo, je tovaršico mu stvaril, barva rudeča ji kinča lica, čelo visoko in svitile oči in mehka beseda in dolgi lasje, vse je kazalo svetost in čednost, pokoršino, ponižnost, nedolžno serce.

(Dalje sledi.)

Izgled slabiga kmeta.

(Iz bukev, ktere pridejo še ta mesec v natis z nadpisom: »Štefan, srečni kmet«, kterih smo že v listu 41. opomnili.)

Ko sim v dvajseto leto svoje starosti stopil in se vsiga naučil, česar je pri hišnim gospodarstvu treba, sim bil bratu svojiga

očeta, kateri je nekaj ur od nas stanoval, za hlapca prepuščen. Sfric je mojiga očeta za to prosil in privolili so tim rajši v njegovo prošnjo, ker bi bili radi njegovo celo gospodarstvo, katero jim ni celó nič dopadlo, pre naredili, in radi vidili, de bi se jez v ptujim gospodarstvu in na polju vadil, ki je bilo od našiga različno. Zakaj mislili so, de se zamore mlad človek tudi pri slabim gospodarstvu kaj učiti, in ker človek ne vé, kje mu bo prihodnje živeti, je dobro, ptuje polje poznavati. Njih poglavitni namen pa je bil, vzrok zvediti, zakaj gre bratu vse narobe, de bi mu se svetovali in pomagali, dokler bi ne bilo prepozno. Moj oče niso nikoli samo na sebe gledali; vselej so tudi na druge pogledovali. Nikoli niso bili bolj veseli, kakor kadar so slišali, de so svojimu bližnjimu in svojim prijatlam dobro svetovali, pomagali in stan zboljšali. —

Šel sim tadaj v svojim eden in dvajsetim letu v to službo. To gospodarstvo je bilo, se vé de, vse drugačno od našiga. Svetá je bilo veliko; veliko več ga je bilo kakor pri nas. Pa te njive niso bile ne obdelane, kakor bi bile imele biti, ne dosti pognojene, zavoljo pomanjkanja živine, která ni imela potrebne klaje. Mnogo in obsirniga dela so imeli; silno slabe žetve so malo donesle; in ker je živina pri težkim delu več slame kakor sená, in med senam več bičevja kakor detale iz druge tečne trave žerla, je bila medla, slaba in nikoli je niso mogli z dobičkam prodati; kmet sam je bil, tako se mi je vsaj zdel, zavoljo mnogih praznih del nevoljen in zavoljo tega tožljiv. Svoji veliki družini je prepustil delo; imel je tri hlapce, dve dekli in še tri hčere, sedemnajst, petnajst in trinajst let stare dekleta, ktere so bile že dovolj močne in terdne za vsaktere dela. — On pa je zdaj tu zdaj tam, zdaj to zdaj uno opraviti imel. Zdaj je imel kako kupčijo in je v kerčmi sedel; zdaj je imel v kovačnici, pri kolarju, pri vervarju kaj za kerpati in je postaval cele ure v kovačnici, pri kolarju in vervarju. Tako je pol dneva preteklo, družiga pol dneva je mogel v mesto iti, to in uno reč kupiti. O praznikih in nedeljah je sedel v pivnici, je zavoljo dolziga časa kvartal; igral je za bel kruh in ol ali pir. Dostikrat je nesel zvečet ruto polno beliga kruha in večkrat tudi od ola težko glavo dam. Spal je potem drugi dan blizo do o poldne, kruh pa je prepustil vselej svoji ženi in svojim otrokam. Tako se je njegova družina naučila čerpi kruh zaničevati in so za heli kruh vsak venar dali, ki so ga tu in tam vjeli, on pa, oče, še od poprejšniga dne ves okrogel, je bil v ponedeljik spet. Drugače ni moglo biti, kakor de je v kregu prišel zavoljo svojih neprevdarjenih barantij. Zakaj barantal je z vsimi rečmi, s konji, kravami, volmi, kozli, psi, njivami, senožetmi. Vse je imel vsak dan na prodaj in vse je zopet kupoval. Dostikrat je barantal samo zavoljo pijače. Imeli smo komaj osem dni eniga vola, danas to, jutri drugo njivo. Naš kmet je bil prav dostikrat pri gosposki. Tam je mogel dostikrat cele dni pred vratmi sedeti, ker je bil prisiljen, se za vsaktere reči pravdati, in ker si je te pravde večdel z Judmi v barantijah na glavo nakopal, je

bil tudi večdel nesrečen. Meni se je véasi silno v glavi vértilo, in desiravno me je kot bratoviga sina prav mnogokrat povabil, in se celó prav dostikrat silil, ob nedeljah in práznikih, in se clo v delavnikih z njim v pivnici pohajkovati, vunder ni z vsim svojim pregovarjanjem nič čez-mé zamogel. Tako sim bil vstvarjen in zoper vsako skušnjavo v navajenosti drugačniga življenja tako vterjen, de sim se vsimu vabljenju vbratil. Razun tega se mi je pa še vse njegovo obnašanje studilo.

Moj oče so nas prišli čez četert leta obiskati. Dobro so se simtertje ozerli, in ker niso ničesar našli, kar bi jim bilo dopadlo, so zavoljo tega mojiga gospodarja, svojiga brata, prijeli. In kaj so bili njegovi odgovori? Tožbe zoper lego njegoviga staniša, zoper gosposko, zoper nerodovitno polje, zoper svoje sovražne sosedé. Zoper samiga sebe tožiti se pa ni spomnil. Moj oče so mu v tej in v uni reči svetovali, in so se zvečer zopet dam vernili. Spremil sim jih nekoliko. Spraševali so me in ker so me učili, vselej resnico govoriti, sim jim odkrito povedal, kako slabo se stric obnaša in zagotovil sim jim, de tako gospodarstvo ne more dolgo terpeti. To jih je kaj zlo žalilo. Rekli so mi nazaj iti, prišli so pa v šterih tednih zopet nazaj in so se delali, kakor če bi ne bili naravnost od doma prišli. Vzeli so svojiga brata sabo na polje, ogledali so njegove njive in senožeti. Dva dni so se pri njem mudili in potem, ko so ga po bratovsko podučili in posvarili, so se vernili zopet v svoj dom.

Komaj so moj oče odšli, se je zdelo, de moj gospodar svoje gospodarstvo prevdarja. Koj perve dni pride k meni na polje in se pogovarja z mano samim. Še tisto leto je hotel njive urno v senožeti predelati; in ker še ni bilo prepozno, si je semena raznih trav nakupil. Obsejal sim z njim tri orale ječmeniša. Vkazal je, de se ima še tisto leto na dva oralá njiv rušnje iz senožeti napeljati, ktera je bolj na visokim na koncu neke njive ležala. Tega dela se je prav gorko lotil. Zgodaj in pozno smo bili z vsimi njegovimi posli in volmi na polju. Vreme je bilo vgodno in pred kakor v šterih tednih smo delo končali. V hlevih je odbral lahko nevgodno živino in jo je prodal. Vsakdanje barantije s kupčevavci z živino vred je opustil, in naenkrat si je toliko živine nakupil, de sim previdil, de nam bo v pomladi s kermo tesno hodilo. V svojo srečo mi je pustil še veljati, kar sim mu zoper to ravnanje govoril. In ker so bili moj oče tudi mojih misel, so od njega tri živinčeta za toliko kupili, kolikor je on za-nje dal. Njegovi otroci so bili bolj pridni, in ker mu je ena keršenca iz službe stopila, je njegova narstarejši hči njeno mesto prevzela.

V njegovi hiši se je zdelo, kakor de se bo vse srečno premenilo. Čuditi sim se mogel, kadar sim ob vsaki žetvi prevdaril, koliko moj oče pridelajo, koliko pa on. Moj oče so imeli komaj dve tretjini toliko njiv, kakor stric, par oralov senožet pa več. In vunder so za dve tretjini več žita pridelali, kakor on. Mi smo imeli veliko dela, snopja dovolj, v njem pa več trave in plevela, kakor žita. Zavoljo tega smo tudi toliko menj namlatili. Skoraj po-

lovičo žitove cene je velika množica žnic za plačilo od žetve odnesla. Komaj toliko semena nam je ostalo, da smo imeli seme in kruh v letu. Moj oče so mu tedaj žetev s serpam odsvetovali in so mu nasvetovali, žito kositi. Pa ko sim hotel kositi začeti, se mi to novo delo ni hotlo odsedati. Iz tega bi si ne bil nič kaj storil, če bi se mi bili vsi ljudje zavoljo tega smejali. Davno sim že vedil, da se moji tovarši vsim novim delam smejajo, ker jih ne zapopadejo, da pa tudi kmalo vse posnemajo, če korist iz gledovanja spoznajo. Napotje mi je pa delalo, da je bilo žito s travo in grašico prepleteno in potem, da so se bilke žita silno redke po vsakim mahljeju va-se sosedale. Če žito ni prav gosto rašeno in se pokošeno, kadar pade, na stoječe ne naslanja, ni mogoče, spesno brez velike zamude kositi. Ni mi bilo tadaj mogoče kositi, malo smo pridelali. Slabo se je za zimo kazalo povsod, v kaši, v skednu. Pa vunder je bil povsod začetek storjen. Zakaj kar se le more poboljšati imenovati, je bilo zdaj v namenu mojiga strica. On sam je doma ostal in bil pri vsakim delu drugim izgled. Pozimi smo skorej vse kmetijsko orodje sami naredili; jez sim proti spomladi prejo tkal, hlapec in stric sta hlev oskerbela, in ko je jelo vreme odjenjevati, smo že persti ali laporja na njive vozili; v močirnih senožetih so bili potrebni grabni rezani in drugi vodotoki kopani, da je voda na travnike tekla. Stric je imel blizo vasi vodnjak, v kteriga se je od nekadaj vsa voda iz vasi sama stekala.

Tega smo že v jeseni odperli, in čez zimo smo, če smo le lepo vreme imeli, blat do polovice razkopali, ki se je, kdo ve koliko let, moža visoko nabral. Pozimi se je tudi razmerzil. Tega smo na naše nove senožeti in na veliko njivo za ječmen in proso gosto navozili.

Čas setve je prihajal. Sejali smo sčasama, in ker so moj oče nasvetovati, zgolj ječmena in grahorja nasejati, se je tudi skorej na vsih njivah zgodilo. Pozimi sim vso gnojnico, kolikor se je je nabralo, v deževnim vremenu na njive za žito speljal in njive z njo poškrópil. Ko je kresnik prišel, so vse naše njive med vsimi družimi vasi narlepši bile. Narlepši upanje smo imeli na njivah in senožetih narveč pridelati. Kakor smo upali, tako se je tudi zgodilo in zavoljo tega smo si tudi več živine napravili. Več gnoja smo imeli in da bi si ga pomnožili, smo iz gojzdov in občinskih paš terstja, bičevja, listja in smrekovih vej navozili. Več kot petdeset voz polnih neporabljive persti in nerodovitne ruše smo v gnojnico napeljali; praho smo obilo gnojili in smo tako vse storili, kar bi nam prihodnje več pridelka dalo. Perva žetev se nam je kaj jako obnesla; njive so dale za polovico več, kot poprej; mesto merice gluhiga ovsa smo pridelali eno ali dve merici polniga ječmena ali grahorja. Hiša je bila tadaj za zimo prav dobro preskerbljena; upanje je bilo veliko, se pogube, ktera je profila, obvarovati.

Pa kar naenkrat se je vse zopet preverglo. Stric je začel zopet od lepiga mladiga konja govoriti, potem od veliciga dobička, ki bi se lahko z njim storil, in nazadnje prijaha na njem domu.

Velika napačnost njegoviga življenja je bila ta: Lahek je bil

povsod, stanoviten nikjer, in vedno nekoliko po kmetiško ošaben; srajca iz domačiga platna mu je bila preslaba, perkaljasta je mogla biti; suknjo je mogel imeti iz ptujiga suknja, v mestu narejena; krajač ali žnidar v vasi mu je bil preslab; bič (gajzljo) je mogel imeti s črnim usnjem prevlečen in svitile škorne. Dosti jih je mogel zavoljo teh napak od svojiga brata, mojiga četa preslišati. Pa nič več ni pomagalo. Proti zimi je zopet v mesto jahal in iz somnja na somenj. Kadar smo guoj na njive vozili, je svojiga dobro napašeniga konja pred vole vpregel. Jez ne vem, kako se je zgodilo: Enkrat se konj splaši, berca in divjá. Moj stric zdajci priteče. V strange se konj zaplete, stric ga reši in kakošno hvaloje imeh za to? De je konj švignil in mojimu stricu eno roko razdrobil. Ta nesreča je pa kmalo še drugo rodila, in tretjo in čerto. Malokadaj ostane ena nesreča sama, pravi pregovor: Kakor ena sreča drugo rodi, tako prinese tudi ena nesreča drugo. Treba je, se prve nesreče varovati. Kako je težko si pot k sreči nadelati in vgladiti. S težavami le je mogoče na eno in prvo stopnjo sreče priti.

To velja seobno v kmetijskim gospodarstvu, v katerim se eno iz družiga snuje.

Župan v vasi je pred šterimi tedni umerl. Moj stric je bil zdaj tudi gospod župan, in to je bila njegova popolna nesreča in poguba. —

To vse zvediti, pridejo moj oče k stricu, mu svojo poslednjo misel povedat, mene pa tudi iz hiše in nazaj k sebi vzet. Zakaj moje službe leto je preteklo. Moj oče so bili od svojiga brata z veselim, rajši bi pa rekel, s prav nesramnim obličjem sprejeti. Kadar hudobija korenine požene, tako dela. Pa ravno to je storilo, de so moj oče žalostni, prav malo in naposled samo to rekli, de so prisiljeni, me zopet k sebi vzeti. To je gospod županu zlo zlo v serce zadelo in rekel je, de ima namen, meni vse njegovo premoženje prepustiti, če njegovo narstariši ali drugo hčer v zakon vzamen. Moj oče so rekli, de se to že zavoljo zlahke ne more privoliti in odsvetovali so mu, kaj taciga storiti, ker še ni star mož. Ker je pa le sitnost vganjal, so oče to reč moji pameti in moji volji prepustili. Brez de bi se bil pa dolgo premišljeval, sim mu rekel, de bi njegove hčere ne vzel v zakon, če bi prav rod mi ne branil, in to samo zavoljo tega ne, ker se bojim, de bi se otroci lahko po hudim izgledu svojiga očeta vergli. Odkritoserčno sim mu rekel, de mi je žena slabiga zaderžanja gnusoba. Če mi je sieer zdaj tudi, kakor te dve obé njegove hčeri, kar njeno zaderžanje utiče, zlo dopadla, bi vunder nikoli ne mogel sklepa narediti, se z njo zaročiti, iz strahú pred hudobnim izgledama „Dobro“ — so mi rekli oče — „to mi zlo dopade, in ravno moja boječost pred močjo izgledov, ktera sčasama narblagši serca izpridi, je tudi kriva, de te iz te hiše vzamem“. Povedali so stricu moje misli, so ga še enkrat kratko posvarili, in so njemu razsodbo prepustili.

(Koniec sledi.)

Drobtinice iz živalstva.

Pes izda ubijavca.

(Konec.)

»In če bi bil vaš brat, ga zdaj razglasim vbijavca dekleta, katero sim tam v gojzdu našel. — Storite svojo dolžnost!« Mislite si, kako je bilo ranjencu pri sercu te besede slišavšimu. — Med strahom in med upanjem živeč, in negotov, kateri bo drugimu odjenjal, zlahtni gospod ali sodnik, je živel tako reči, med življenjem in smertjo. Kar se nekaj pripeti, kar prepiru konec stori. Ko je namreč ranjenec v kerčmo prišel, kteriga život je prestana nevarnost zlo zlo pretresla, in kteriga so prejeté rane zlo oslabile, se ga merzlica polasti: zavoljo ktere je mogel v posteljo se vleči. Ko sta zlahtni gospod in sodnik se preperala, je uni spazil, de njegov pes aržet pri bolnikovi suknji, ktera je na stolu ležala, neprenahama povohuje. To je sum zlahtniga gospoda se bolj poterdilo. De bi tadej reč bolj do konca dognal, je sklenil, aržet preiskati pustiti, iz kteriga je tudi res kervavo ruto in kervav nož izlekel. Podá oboje sodniku, kateri oboje na znamenjih spozná ter zavpije: »Pravični Bog! ta ruta je moje hčere. Hudobnež, ali ti si jo morde umoril? Včeraj sim ti rkel, de bo enimu mojih sodnikov 300 goldinarjev nesla«. Gospod mu tukaj besedo zavrè in ga praša, kako je bila umorjena ranjena, kakošna je bila in kako oblečena. Ko mu sodnik na vse to odgovori, reče: »Ne dvomite več, de je to ravno tista ženska, katero sim v gojzdu umorjeno našel. Ako se hočete še dalje prepričati, ga vkažite še bolj natanjko preiskati, in stavim, de 300 gold. pri njem dobite«. Kakor sodnik v začetku ni imel volje, gospoda poslušati, tako rad se je zdaj v njegov nasvet vdal. Sam preiše ranjenca, pri kterim je tudi res 300 gold. našel, ki so bili v mošnjici zaviti, katero je hči nesrečniga očeta naredila.

Hudodelnika so tadj zvezali in v gojzd so šli, v kterim je deko umoril. — V kerčmo so prinesli truplo in postavili so ga pred hudodelnika, kateri ni samo svojiga hudodelstva spoznal, ampak se je z vsimi pričejočimi nad božjo pravičnostjo čudil, ktera je pripustila, de ga je tako umna in serčna žival razodela in sodbi izročila in storila, de je še toliko časa živel, de bi njegova glava drugim svaritev in podučenje dala.

Sploh koristne reči.

Obrezovanje sadniga drevja.

(Konec.)

3. Dobro se morajo lesni in sadni bersti razločiti. Lesni bersti se ne morejo drugače rodovitni storiti, kakor z obrezanjem. S tem so prisiljeni, nove sadne berste pognati. Sadni bersti se pa lahko v lesne preveržejo, če se zanemarijo ali nepredvidno obrežejo. Kadar je tako, se pusti berst samo iz poslednjiga očesa rasti, druge pa zadušiti. Lesni bersti so tadj vsi, kateri naravno iz dveletniga ali holj stariga bersta poženejo. Ko je berst obrezan, požene navadno v naslednjim letu 3 do 5 poganjkov, in steer iz poslednjiga očesa narmočnejšiga, ki je lesen, drugi pa so sadni.

4. Vsi lesni berstji se morajo kratko obrezati; samo dvě, tri, k večimu štiri očesa se jim smejo pustiti, de se prisilijo, samo en lesni berst

pognati; sadni berstji pa se morajo dolgo obrezati, tako de se jim šest, osem tudi deset očes pusti, če je drevo zdravo in krepko žene.

6. Kolikor močneje drevó poganja, toliko več očes se mu mora pustiti, de ima kaj roditi, če ne se očesa, ki se imajo vploditi, v berstje premené. Če pa drevo ne žene krepko, se mu menj očes pusti, ker bi sicer plodovitih očes ne moglo vsih prerediti. En leten ploden berst, posebno brezkljev, marilčen in češpljev že obrodí drugo leto.

6. Vse jablane in hruške nastavijo svoje plodne očesa tako, de se že same spoznajo. Pri teh drevesih pretečejo štéri leta, preden iz očesa berst požene, kateri svoj sad prinese. Tudi tukaj se plodnim berstam ne pusti več kakor šest, k večimu sedem očes, ker te drévesa malokadaj več kakor štéri plodne očesa nastavijo.

7. Pri breskljah in mariljcah je treba, de se malo pred ali po kresu, kadar začno v drugo poganjati, še enkrat obrežejo. Iz dve ali večletnih berstov poženejo mladike, ktere so samo lesne. Té se poleti do treh očes porčejo. Tako so prisiljeni, majhne plodne berste nastaviti, ktere drugo leto že obrodé.

Nove bukvice.

Čednost in hudobija, dvanajst prav lepih povest, slovenski mladosti iz Laškiga poslovenjenih. V Ljubljani, v založbi in na prodaj pri Eduardu Hohnu, bukvovezu in kupčevaveu s papirjem na starim tergu. — Natisnil Jožef Blaznik.

Malo malo povestnih bukvic imamo za slovensko mladost, v kterih bi bile čednost in hudobija v kratkim in razumljivo popisane in mladosti v izgledih pred oči postavljene. Dvanajst imenovanih povestic, na polčerterti poli lično natisnjenih, priporočimo s svestostjo vsim prijatlam mladosti, de jim bodo gotovo dopadle in de jih bodo povsod priporočali.

Še en odgovor.

Z gospod Blaznikom sim se z besedo pogovoril zastran njegoviga razjasnjenja moje opombe zastran Kolednika in iz dolžnosti do sam sebe sim mu tudi v poslednjim listu odgovoril. Ker sva si to reč z lepim poravnala, sim terdno mislil, de je dognana. Pa gospodu vredniku »Novic« je dopadlo v svojim poslednjim listu še nekoliko kaplic črnila zoper mene potrositi. Malo me je to zbodlo, zakaj, jez in še marsikdo tudi dobro vé. Odgovoril bi bil na to obsirneje; ker bi pa to ponoviti mogel, kar sim že gosp. Blazniku rekel, postavim samo to le tú sim:

Gospod vrednik »Novic« pomiluje gospod Potočnikov trud in gosp. Blaznikove iztroške, za ktere je tudi meni žal. Ali pomota, ker je gospod Blaznik mislil, de sim jez dve stavljeni poli v korektari imel, kar je pa ravno tako malo res, kakor kar mi Novičar iz Ljubljane očita, de nisim dal ne verštee za Kolednika v tiskarnico, me potolaži. De pa gosp. Potočnikov trud in gosp. Blaznikovi iztroški ne bodo zastoj, si prederznem gosp. vredniku »Novic« to le nasvetovati:

Pratika je za leto 1850 narejena. Toliko kmetijskih in sploh korisnih stavkov, kolikor jih ima »Landwirthschafts-Kalender«, skup spraviti, gosp. vredniku »Novic« ne bo težko stalo. In koliko več koristi bi prinesel tak slovensk kalender, kakor pa nemški? Kar nemški kalender vé in pové, to vé in pripoveduje sto in sto družih nemških kalendrov in bukev. V slovenskim mestu bi pa mende enak slovensk kalender prav na svojim mestu bil. — Kar Kolednika utiče, moram še pristaviti, de je o Božičnih praznikih koledovati navada. Do tistihmal je bilo še dovolj časa.

Malavašič.